

สหประชาชาติกับการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ : ศึกษาเปรียบเทียบ
กรณีวิกฤตการณ์โคโซโว ค.ศ.1998 และกรณีวิกฤตการณ์อิรัก ค.ศ.2003

นางสาวประพีร์ อภิชาติสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-17-4008-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE UN ROLES IN THE MAINTENANCE OF INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY:
A COMPARATIVE STUDY OF THE KOSOVO CRISIS (1998) AND THE IRAQ CRISIS (2003)

Miss Prapee Apichatsakol

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Political Science

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic year 2005

ISBN 974-17-4008-5

481873

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สหประชาชาติกับการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ :
ศึกษาเปรียบเทียบกรณีวิกฤตการณ์โคโซโว ค.ศ.1998 และกรณีวิกฤต
การณ์อิรัก ค.ศ.2003

โดย นางสาวประไพร์ อภิชาติสกุล

สาขาวิชา การปกครอง

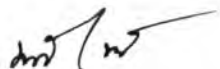
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยโชค จุลศิริวงศ์

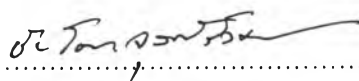
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ประทุมพร วัชรเสถียร

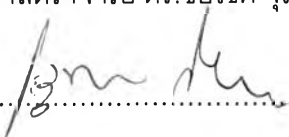
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

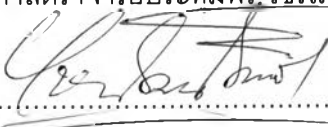

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.อมรา พงศาพิชญ์)

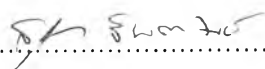
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี ทิพย์รัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยโชค จุลศิริวงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ประทุมพร วัชรเสถียร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยวัฒน์ คำชู)

..... กรรมการ
(ดร.สุรียา จินดาวงษ์)

ประพีร์ อภิชาติสกุล : สหประชาชาติกับการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ :
 ศึกษาเปรียบเทียบกรณีวิกฤตการณ์โคโซโว ค.ศ.1998 และกรณีวิกฤตการณ์อิรัก ค.ศ.2003. (THE
 UN ROLES IN THE MAINTENANCE OF INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY : A
 COMPARATIVE STUDY OF THE KOSOVO CRISIS(1998) AND THE IRAQ CRISIS (2003))
 อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. ชัยโชค จุลศิริวงศ์ , อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ประทุมพร วัชรเสถียร
 362 หน้า. ISBN 974-17-4008-5.

จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกรณีของวิกฤตการณ์โคโซโว ค.ศ.1998 และกรณีวิกฤตการณ์
 อิรัก ค.ศ.2003 แล้วพบว่าทั้งสองกรณีนั้นสหประชาชาติไม่สามารถเข้าไปจัดการในลักษณะเป็นผู้ยั่วยุ
 หรือแก้ไขปัญหาได้ สหประชาชาติมีบทบาทเพียงการเข้าไปจัดการด้านการให้ความช่วยเหลือทางด้าน
 มนุษยธรรมภายหลังเหตุการณ์ความขัดแย้งได้สิ้นสุดลงแล้วเท่านั้น บทบาทสำคัญในการจัดการกับวิกฤต
 การณ์ทั้งสองเหตุการณ์กลับกลายเป็นสหรัฐอเมริกาที่ใช้ความเป็นอภิมหาอำนาจของตนเองในด้านการ
 ทหารเข้าไปจัดการกับปัญหาดังกล่าวอันเป็นการดำเนินนโยบายฝ่ายเดียว โดยใช้ข้ออ้างที่จะสร้างความ
 ขอบธรรมให้ตนเองในการเข้าไปแทรกแซง การปฏิบัติการทางทหารของสหรัฐอเมริกานั้นไม่ได้รับการเห็น
 ขอบจากสหประชาชาติแต่อย่างใด และเป็นกรกระทำที่ฝ่าฝืนกฎบัตรสหประชาชาติ และทำลายระบอบ
 การรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศของสหประชาชาติ

ดังนั้นสหประชาชาติจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขบทบาทของตนให้เป็นศูนย์
 กลางด้านการรักษาสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ สหประชาชาติต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของ
 ตนเพื่อเข้าไปจัดการกับปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศให้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากสห
 ประชาชาติยังคงใช้ระบอบการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศด้วยรูปแบบเก่าในโลกใบ
 ใหม่แล้ว สหประชาชาติอาจจะต้องพบกับอุปสรรค และเผชิญกับปัญหาใหม่ที่ไม่คาดคิดมาก่อน และ
 เมื่อสหประชาชาติอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถเข้าไปจัดการแก้ไขปัญหาได้ และปล่อยให้ประเทศต่างๆเข้าจั
 ดการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองแล้วก็จะส่งผลให้เกิดเป็นความเสียหายที่รุนแรงตามมาในสังคมนระหว่าง
 ประเทศได้

สาขาวิชา รัฐศาสตร์
 ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

#4481902924 : MAJOR GOVERNMENT

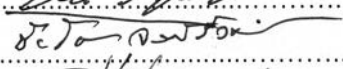
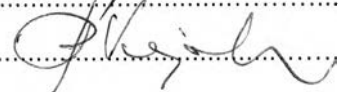
KEY WORD: UNITED NATIONS/ UNITED STATES/ UNILATERALISM/ KOSOVO CRISIS/ IRAQ CRISIS 2003/HUMANITARIAN INTERVENTION/PREEMPTIVE WAR

PRAPEE APICHATSAKOL : THE UN ROLES IN THE MAINTENANCE OF INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY : A COMPARATIVE STUDY OF THE KOSOVO CRISIS(1998) AND THE IRAQ CRISIS(2003). THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. CHAYACHOKE CHULASIRIWONGS, Ph.D., THESIS COADVISOR : ASSOC.PROF.PRATHOOMPORN VAJRASTHIRA, 362 pp. ISBN 974-17-4008-5.

A comparative study of the Kosovo Crisis in 1998 and the Iraq Crisis in 2003, has shown that in both cases the United Nations was not able to stop or solve the problems. Its roles involved merely with the management of humanitarian assistance after the end of the crisis. The situation turned to be that the United States of America, by means of its super military power, attempted to solve the crisis. However, the U.S.'s implementation of its policy was unilateral, claiming its legitimacy in its intervention into the crisis. The U.S.'s military operations were by no means approved by the U.N. They were considered as violating the U.N.'s charters and destroying the international peacekeeping and security system.

For this reason, the U.N. needs to change and improve its roles so as to establish itself as the center of international peace and security. It has to adjust its roles in order to be able to solve international conflicts more quickly and in a more efficient manner. If the U.N. still uses the traditional way in international peacekeeping and security in the new world, it may have to face obstacles and confront with unexpected problems. When the U.N. is left in the condition where it can not deal with problems and gives the chance to other countries to intervene, this will result in more serious damages to international communities.

Field of study Political Science
Academic year 2005

Student's signature.....
Advisor's signature.....
Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้นั้นเกิดจากความกรุณาและความช่วยเหลือของเหล่าบรรดาอาจารย์ทั้งหลาย อันได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยโชค จุลศิริวงศ์ รองศาสตราจารย์ประทุมพร วัชรเสถียร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี ทิพย์รัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยวัฒน์ คำชู และ ดร.สุรียา จินดาวงษ์ ผู้เขียนจึงขอกล่าวขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ ที่ได้เสียสละเวลาเพื่อให้คำแนะนำที่มีคุณค่าทั้งทางด้านวิชาการ และด้านการพัฒนาตนเอง และผู้เขียนขอกล่าวเพื่อระลึกถึงพระคุณของท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ ชูมาก ผู้ล่งลับ ซึ่งเป็นผู้ให้คำแนะนำ และสนับสนุนให้ผู้เขียนเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตนี้ ทั้งยังให้ความรู้อันเป็นประโยชน์และอบรมสั่งสอนผู้เขียนให้มีความอดทน และมั่นใจในตนเองมากขึ้น ผู้เขียนยังคงจดจำภาพวันแรกที่ได้พบเพื่อขอคำปรึกษาจากอาจารย์ได้อย่างชัดเจน และจะเก็บรักษาตำราที่อาจารย์กรุณามอบให้ผู้เขียนไว้เป็นอย่างดี

ผู้เขียนขอขอบพระคุณคุณแม่พี่รานฎา บุญศิรินิติพงศ์ ที่ได้ให้กำลังใจ ทูมเทและผลักดันจนทำให้ในวันนี้ผู้เขียนประสบความสำเร็จในชีวิต ช่วงเวลาที่คุณแม่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อมานั่งเฝ้ารอรับ-ส่งตั้งแต่ผู้เขียนเรียนในระดับมัธยมปลาย จนถึงการเรียนในระดับดุษฎีบัณฑิตนี้เป็นช่วงเวลาที่ยาวนานเกือบ 15 ปี คุณแม่ไม่เคยเหนื่อยหรือท้อ และพร้อมจะทำทุกอย่างให้ผู้เขียนเสมอ มาถึงวันนี้ทุกสิ่งที่คุณแม่ได้ทุ่มเทลงไปก็เกิดเป็นผลสำเร็จเพราะผู้เขียนสามารถทำในสิ่งที่คุณแม่คาดหวังไว้ได้แล้ว และหวังว่าคุณแม่คงจะภูมิใจในตัวลูกคนนี้ พร้อมกันนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณคุณป้าพัชรา บุญศิรินิติพงศ์ที่คอยดูแล ทำอาหาร และบำรุงสุขภาพร่างกายให้ผู้เขียนมีผละกำลังในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ได้ และผู้เขียนขอขอบคุณคุณยายซึ่งแม้ว่าท่านจะจากไปนานแล้ว แต่ผู้เขียนทราบดีว่าทุกครั้งที่ผู้เขียนท้อแท้ผู้เขียนยังมีคุณยายที่เฝ้ามองอยู่ห่างๆเพื่อมอบกำลังใจ และอยู่เคียงข้างผู้เขียนเสมอ

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่ให้คำปรึกษาในเรื่องการเรียน และให้กำลังใจในยามที่เหนื่อยล้า ท้อแท้และหมดหวัง และอดทนร่วมกันฝ่าฝันอุปสรรคต่างๆจนสำเร็จการศึกษาพร้อมกันได้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 กรอบความคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	6
1.3 การสำรวจวรรณกรรม.....	11
1.4 สมมติฐาน.....	16
1.5 วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	16
1.6 วิธีการศึกษา.....	17
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
2 องค์การระหว่างประเทศกับบทบาทด้านการรักษาสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ.....	19
2.1 ความพยายามในการก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศในระยะแรก.....	19
2.2 พัฒนาการขององค์การระหว่างประเทศในศตวรรษที่ 20.....	24
2.2.1 สันนิบาตชาติ.....	25
2.2.2 สหประชาชาติ.....	41
3 สหประชาชาติกับวิวัฒนาการด้านบทบาทการรักษาสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ.....	60
3.1 การดำเนินการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ของสหประชาชาติภายใต้กฎบัตรสหประชาชาติ.....	61

บทที่	หน้า
3.2 การปรับเปลี่ยนบทบาทและแนวทางของสหประชาชาติ	
ในด้านการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ.....	71
3.2.1 สหประชาชาติในช่วงสงครามเย็น.....	72
3.2.2 สหประชาชาติช่วงหลังสงครามเย็น.....	79
3.2.3 สหประชาชาติช่วงต้นศตวรรษที่ 21.....	86
4 สหประชาชาติกับบทบาทนำของสหรัฐอเมริกาในการรักษาสันติภาพ	
และความมั่นคงระหว่างประเทศ.....	96
4.1 การสนับสนุนภายในสหรัฐอเมริกาในการก่อตั้งและเข้าเป็นสมาชิก	
สหประชาชาติ.....	102
4.1.1 การสนับสนุนจากรัฐบาล.....	103
4.1.2 การสนับสนุนจากภาคเอกชน.....	110
4.2 การเข้าแทรกแซงของสหรัฐอเมริกาเพื่อแก้ไขปัญหาในวิกฤตการณ์ต่างๆ.....	117
4.2.1 กรณีสงครามเกาหลี ค.ศ.1950.....	117
4.2.2 กรณีสงครามเวียดนาม ค.ศ. 1965.....	124
4.2.3 กรณีวิกฤตการณ์ในละตินอเมริกา.....	132
ก.กรณีกัวเตมาลา (ค.ศ.1954)	133
ข.กรณีสาธารณรัฐโดมินิกัน (ค.ศ.1965)	134
ค.กรณีเกรนาดา (ค.ศ.1983).....	136
5 สหประชาชาติกับการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ	
ในกรณีวิกฤตการณ์โคโซโว ค.ศ.1998.....	139
5.1 ปัญหาวิกฤตการณ์โคโซโว ค.ศ.1998.....	140
5.2 บทบาทของสหประชาชาติต่อปัญหาวิกฤตการณ์โคโซโว ค.ศ.1998.....	151
5.3 บทบาทของสหรัฐอเมริกาและเนโท (NATO) ต่อปัญหาวิกฤตการณ์โคโซโว	
ค.ศ.1998.....	157

บทที่	หน้า
5.4 การแทรกแซงเพื่อมนุษยธรรม (Humanitarian Intervention).....	166
6 สหประชาชาติกับการรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ในกรณีวิกฤตการณ์อิรัก ค.ศ. 2003.....	183
6.1 ปัญหาวิกฤตการณ์อิรัก ค.ศ.2003.....	184
6.2 บทบาทของสหประชาชาติต่อปัญหาวิกฤตการณ์อิรัก ค.ศ.2003.....	191
6.2.1 การแข่งกันขึ้นอิรัก.....	192
6.2.2 การตรวจค้น และทำลายอาวุธร้ายแรงในอิรัก.....	197
6.2.3 การบูรณะฟื้นฟูอิรัก.....	209
6.3 บทบาทของสหรัฐอเมริกาต่อปัญหาวิกฤตการณ์อิรัก ค.ศ.2003.....	219
6.4 การตัดกำลังศัตรูก่อนเพื่อป้องกันการโจมตี (preemptive war , preemptive strike, preemption).....	235
7 บทสรุป วิเคราะห์ และข้อเสนอแนะ.....	243
รายการอ้างอิง.....	262
ภาคผนวก.....	272
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	362